

31 januari 2023

Geachte heer/mevrouw,

Als Platform Groen Gas hebben wij kennisgenomen van de internetconsultatie naar aanleiding van de Council Regulation (EU) 2022/1854 van 6 oktober 2022 jongstleden, inzake de noodinterventie voor de aanpak van hoge energieprijzen.

Wij vragen uw dringende aandacht voor de rol van biogas in WKK-installaties. Het Platform Groen Gas is van mening dat naast biomethaan (groen gas) ook biogas uitgesloten zou moeten worden van het prijsplafond van €180/MWh.

Aangezien wij begrijpen dat uitsluiten niet mogelijk is zijn wij als platform van mening dat in dat geval een oplossing moet worden gevonden zoals België en Duitsland deze hebben uitgewerkt en het te hanteren prijsplafond moet worden gekozen op €285/MWh.

WKK-installaties noodinterventie: in strijd met het uitgangspunt

Tot onze verbazing hebben wij geconstateerd dat in artikel 7.1.(e) biomass fuel (solid or gaseous biomass fuels), de WKK-installaties onder de noodinterventie regeling gaan vallen. Naar onze mening is dit in strijd met wat is opgenomen in de overweging van de regeling. Biogas- en groen gasproducenten zitten niet in de groep energieproducenten die financieel profiteren van de hoge energieprijzen maar er veel last van hebben. Door de sterke stijging van de variabele kosten (biograndstoffen en energie inkoop) loopt de productiecontinuïteit gevaar.

Uit de cijfers van de KEV 2022 is af te leiden dat van de totale Nederlandse elektriciteitsproductie (121,8 TWU/jaar) maar net iets meer dan 1% wordt geproduceerd uit biogas (zie bijlage). De biogas-WKK technologie is de enige techniek die qua biograndstoffen moet concurreren met toepassingen die niet onder de regeling vallen (groen gas en directe warmte).

De biograndstoffen kosten zijn in de afgelopen twee jaar verdubbeld (zie bijlage). Ook de sterk gestegen energieprijzen werken door in de kostprijs van biogas. De ongeveer 122 betrokken bedrijven in Nederland (zie bijlage) worden hiermee in een onmogelijke positie gebracht en hierdoor direct in hun voortbestaan bedreigd. Mede omdat deze bedrijven al langer in zwaar weer zitten.

Business case WKK-installaties

De business case van de WKK-installaties wordt voornamelijk gedragen door de inkomsten uit elektriciteit en niet uit warmte. Het verwaarden van de warmte is qua opbrengst niet meegestegen met de stijging van de elektriciteitsprijzen. Door de sterke stijging van de energiekosten vallen veel toepassingen weg omdat de markt het niet meer kan en wil betalen. De business case drukt hiermee nog dominanter op de elektriciteitsopbrengsten. De noodzaak om over te stappen op groen gas wordt hierdoor meer en meer urgent. De situatie in Oekraïne heeft voor ongeëvenaarde effecten gezorgd voor de gasprijzen en de bio grondstofprijzen. De WKK eigenaren hebben al veel lasten moeten dragen, helaas is dit nooit gecompenseerd in de verkoopprijs:

- De SDE++ blijkt lang niet altijd voldoende voor een sluitende business case.
- De lagere basis energieprijs dan de ENDEX year ahead prijs wordt gedragen als ondernemersrisico.
- De grondstofprijzen zijn de laatste twee jaar verdubbeld waardoor achteraf gezien, de verkoopprijzen voor elektriciteit op een te laag niveau zijn vastgelegd.

- Vanwege de gestegen elektriciteitsprijzen in 2022 zullen veel SDE-voorschotten moeten worden terugbetaald, terwijl de WKK eigenaren zelf geen gebruik hebben gemaakt van deze sterk gestegen prijzen aan hun verkoopzijde. Het terugbetalen tijdens het draaien van een verliesgevend bedrijf zal voor velen onmogelijk zijn.

Goede verkoopprijs elektriciteit van levensbelang

Door bovenstaande 'perfect negative storm' is een goede verkoopprijs voor elektriciteit in 2023 voor veel WKK's van levensbelang. Meerdere partijen zijn daarom een contract aangegaan voor een veel hogere prijs dan het prijsplafond van €180/MWh in combinatie met een navenant hoge inkooprijzen van de biograndstoffen. De huidige onzekerheid over het prijsplafond zorgt voor stress bij de WKK-exploitanten en wij vernemen dat er reeds wordt afgeschaald, om onnodig verliesdraaien te voorkomen.

Het idee achter de noodinterventie is dat energieproducenten megawinsten kunnen maken als gevolg van de recente ontwikkelingen op de elektriciteitsmarkt. Dit gaat op voor zon-, wind- en kernenergie, bruinkool, aardgas en steenkool, maar niet voor biogas-WKK bedrijven. In tegenstelling tot veel andere EU-landen wordt in Nederland biogas/groen gas dominant geproduceerd via co-vergisting. Een markt die zich kenmerkt door hoge marginale kosten.

Oplossing Duitsland

In Duitsland is een oplossing tot stand gekomen via het Deutsche Biomassaforschungszentrum. Daarin is onderbouwd dat de kosten in 2022 sterk gestegen zijn en op een niveau van €285/MWh uitkomen. De €285/MWh is de bovengrens. Het instellen van dit niveau komt mede voort uit de afweging om geen bedrijven in de problemen te brengen. Duitsland gaat met de instellen van dit niveau een zuigende werking hebben op de biograndstoffen prijzen. De Duitse ondernemers kunnen duidelijk meer betalen voor de grondstoffen dan de Nederlandse. Tijdens de excursie eind november 2022 naar Denemarken hebben we ook daar ervaren dat daar de groen gas prijzen aanzienlijk hoger liggen dan in Nederland. Dat verklaart waarom veel biograndstoffen wegvloeien naar Denemarken (groen gas prijs in Denemarken in 2021 €129/MWh en 2022 €261/MWh).

Oplossing België

Uit betrouwbare bron (FeBiGa/Denuo: zusterorganisatie in België) is bevestigd dat op federaal niveau het energieplafond inderdaad is vastgesteld op €180/MWh. Echter hier hoort een belangrijke kanttekening bij. Namelijk dat deze cap is ingesteld boven op de uitgekeerde energie subsidie voor duurzame productie. Een ondernemer die in België duurzame energie produceert via een WKK krijgt daarvoor certificaten. Voor de meeste co-vergistingsinstallaties is dat een basis bedrag van afgerond €100/MWh. Als de groene stroom verkocht wordt voor €300/MWh en de cap ligt op €180/MWh, dan moet er €120 worden afgedragen. Daarnaast ontvangt de ondernemer dus €100/MWh voor de certificaten. Per saldo ontvangt de ondernemer dus €100 + €180 = €280/MWh.¹ Daarmee ligt de cap in België dus op een vergelijkbaar niveau als in Duitsland.

Markt consultatie

Het Platform heeft op 6 december 2022 een grote groep biogas-wkk ondernemers bij elkaar gehad. Er is veel onbegrip en woede over deze maatregel. Het water staat velen aan de lippen. Vooral het feit dat eerdere problemen in de prijszetting in de markt werden afgedaan als ondernemersrisico en ze zelf hun financiële gaten maar moesten vullen. Met de instelling van een plafond van €240/MWh is er geen marge en kunnen verliezen niet worden gecompenseerd. Het instellen van een niveau van €285/MWh is nodig om het weglekken van biomassa naar de ons omliggende landen te beperken en om de sector economisch perspectief te bieden. Veel WKK ondernemers zijn bezig met de ombouw naar groen gas en geven aan dat door zo'n laag plafond de benodigde investeringsruimte wegvalt, waardoor deze ombouw in gevaar komt.

¹ Dhr Tore Content, senior beleidsadviseur FeBiGa/Denuo

Conclusie, advies

Als Nederland in de toekomst de opschaling van groen gas verder wil ontwikkelen dan is het essentieel dat de bestaande biogas WKK ondernemers hun bedrijf in stand kunnen houden en de stap naar groen gas productie kunnen maken. Dit kan alleen maar slagen als Nederlandse WKK ondernemers op soortgelijke wijze worden behandeld als in België en in Duitsland. Daarom is het voorstel van het Platform Groen Gas om het niveau van €285/MWh te hanteren als prijsplafond.

Platform Groen Gas

Gerard Kremer
Voorzitter

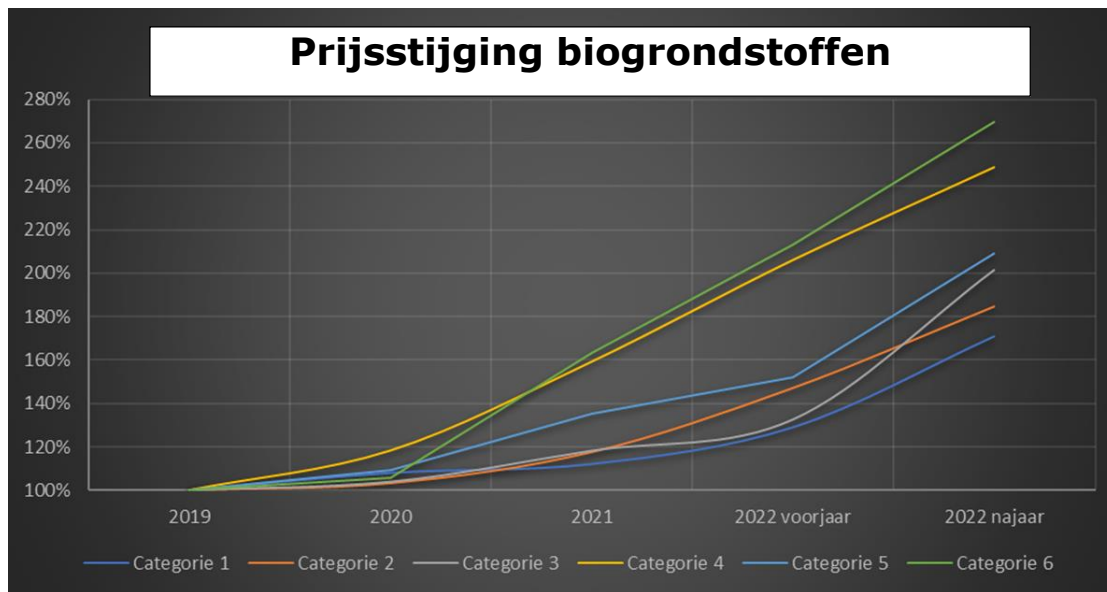

Robert Goevaers
Directeur

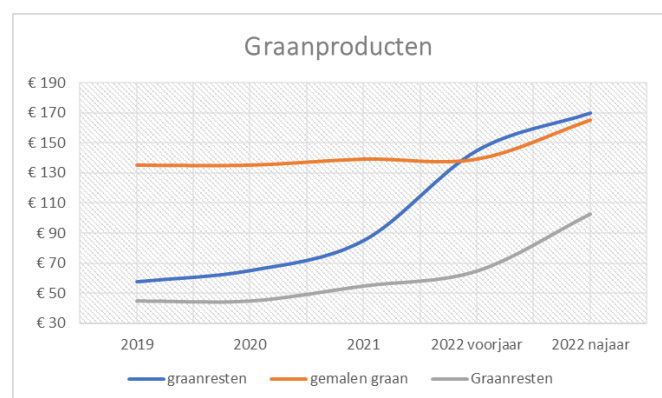
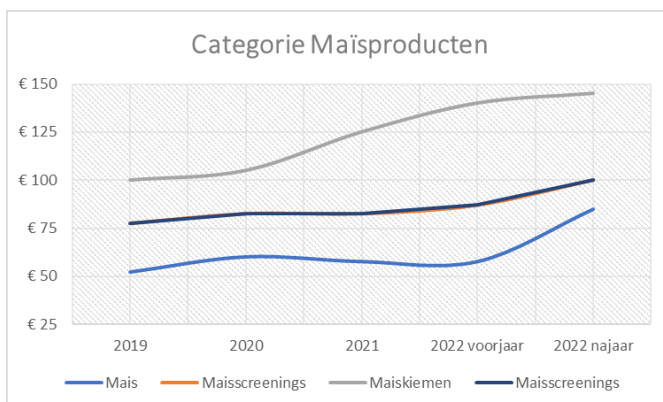
Bijlage 1 - achtergrondinformatie

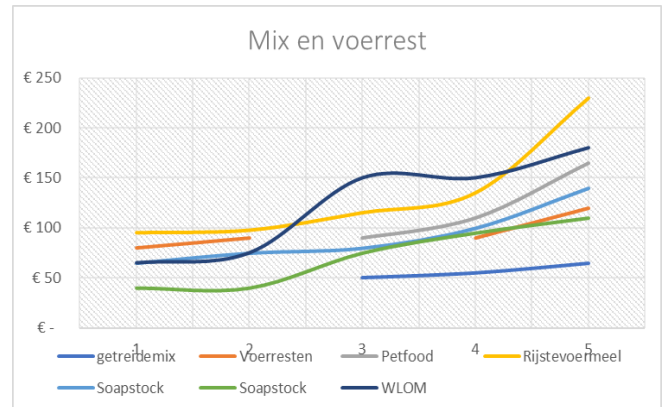
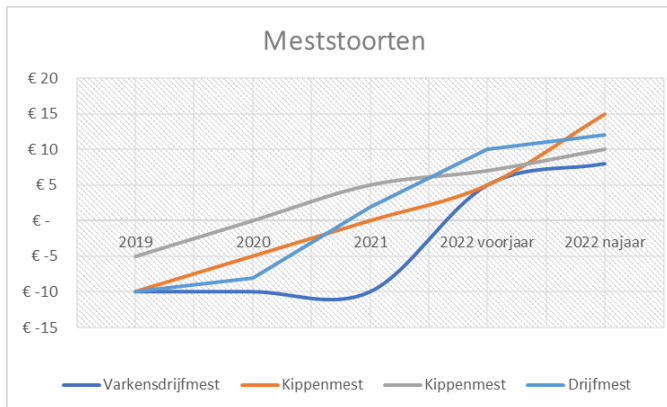
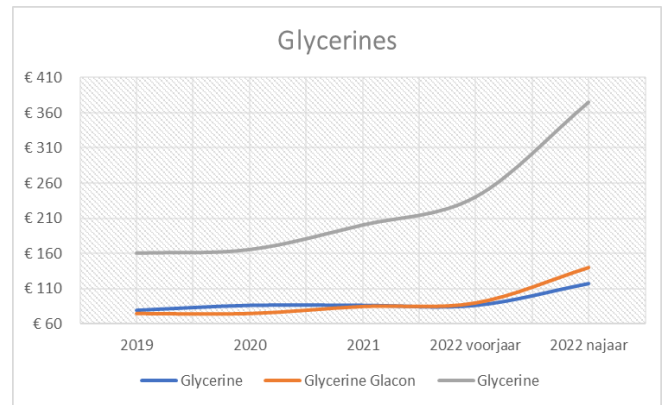
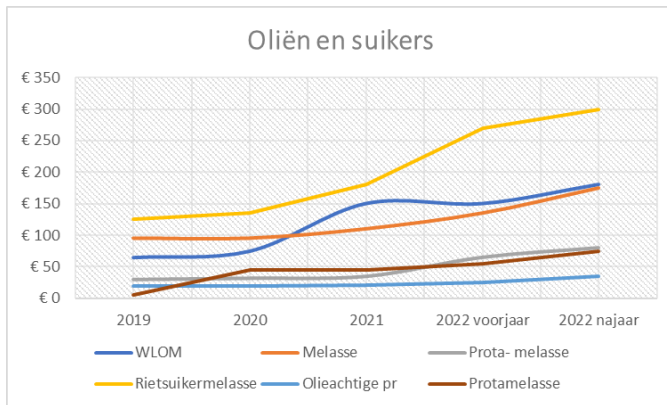
Onderbouwing grote stijging marginale kosten voor de productie van biogas:

1. Kostprijs van de biogasproductie is sterk toegenomen, door de stijging van biograndstofkosten en energiekosten.
2. Feedstockkosten zijn tussen 2019 en najaar 2022 gemiddeld met 110% gestegen.
3. Het Platform Groen Gas heeft een oproep uitgezet onder haar leden. Alle ontvangen input is verwerkt in deze brief.
4. Onderstaande grafieken maken duidelijk dat van ruim 20 installaties, ruim 110 biomassastromen zijn geanalyseerd.

Voorbeeld productcategorieën:

Aantal beschikkingen, betrokken bedrijven en aandeel biogas-WKK in totale elektriciteitsproductie

Opgesteld vermogen	Aantal beschikkingen	Totaal opgesteld vermogen	Jaarproductie in MWH	Procentueel
< 1 MW	79	27,2	184.757	10,65 %
1 – 2 MW	40	57	456.000	21,10 %
< 2 MW	50	190	1.520.000	70,35 %
Totaal	169		2.160.757	

De 169 beschikkingen zijn gekoppeld aan 122 bedrijven/locaties. In de praktijk wordt gemiddeld 67,5% van het opgestelde vermogen geproduceerd. Als de beschikkingen kleiner dan 1 MW vrijgesteld worden, gaat het om een geproduceerde hoeveelheid van 1.333.8000 MWH op jaarbasis.

In de KEV 2020 is gerapporteerd door PBL dat in Nederland 121,8 TWh elektriciteit wordt opgewekt. 8,85% hiervan wordt uit biomassa opgewekt. 1,1% van deze 8,85% komt voor rekening van bio-WKK installaties op basis van biogas.